

François Leclercq &
Laisné Roussel

Een opmerkelijk geheugen

NL

Het Arboretum van François Leclercq en Laisné Roussel is meer een oplossing dan een plek, een nieuwe manier om naar het dagelijkse leven te kijken.

Une mémoire exceptionnelle

FR

L'Arboretum, par François Leclercq et Laisné Roussel, est une solution plus qu'un lieu, une nouvelle approche du quotidien.

La réouverture du site de la Papeterie de la Seine est un événement «historique» pour la ville de Nanterre : par la taille de l'emprise concernée –un terrain de plus de 17 hectares d'un seul tenant-, sa place dans la mémoire de la ville, sa situation unique en bordure du fleuve, la qualité de sa desserte et sa proximité avec un des plus beaux parcs des bords de Seine réalisés lors de ces dernières années, ce lieu est une ressource rare.

La Seine a été successivement un attracteur de l'activité industrielle et un lien logistique, puis le révélateur d'une désindustrialisation des territoires du Grand Paris, avant d'être reconnue comme une valeur en soi par ses qualités de paysage, d'identité, de pratiques de loisirs, de réservoir de biodiversité.

C'est de la révélation de ce potentiel qu'il est question ici, par un projet qui tire précisément ses qualités de son inscription dans un lieu et une mémoire exceptionnelle.

L'ouverture de cette enclave sera l'occasion de constituer ici une nouvelle «adresse», un lieu de convergence à même de perpétuer les différentes histoires à l'œuvre sur ce site.

Une histoire du travail sous toutes ses formes

La Papeterie de la Seine a employé jusqu'à 1500 personnes sur le site dans les années 1950. Si un site industriel «lourd» n'a plus de légitimité économique aujourd'hui, à une encablure du premier quartier d'affaires européen, il y a ici matière à imaginer un site qui perpétue cette histoire du travail en l'adaptant aux besoins actuels et en la déclinant dans toutes ces dimensions : fonctions métropolitaines de décision autour d'un ambitieux campus tertiaire tourné vers l'innovation, locaux abritant des activités d'échelles variées pleinement ouverts sur un tissu de PME productives et/ ou créatives, fonctions commerciales et enfin fonctions logistiques, car l'accès au fleuve et au rail est une opportunité rare qu'il ne faut pas gaspiller.

Une histoire paysagère

Venir s'implanter sur cette pente douce vers la Seine, qui ménage des vues imprenables sur les berges et sur l'île Fleurie, c'est imaginer la suite d'une histoire dont le premier épisode s'est écrit avec le parc du Chemin de l'île, le chemin de halage, et les premières

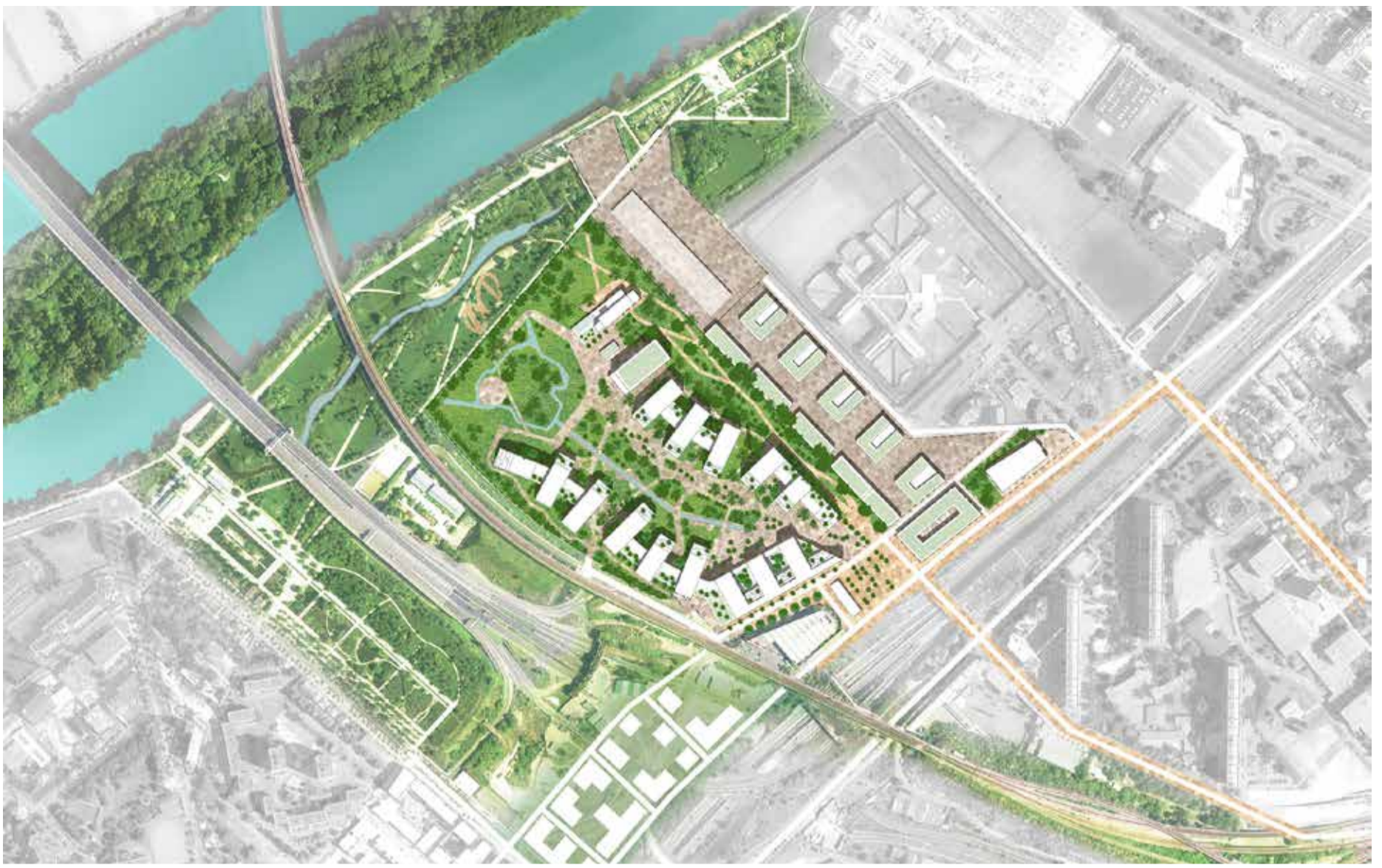
retrouvailles avec la Seine. Réalisation exemplaire mettant en valeur un paysage de berges, le projet du parc inscrit le chemin de l'eau et la question de l'énergie renouvelable au cœur de ses espaces. La qualité du projet sera de s'adresser sur ce parc, de le connecter et d'en proposer une extension visuelle, sans créer une nouvelle clôture qui recréerait la forteresse de la Papeterie.

La révélation du patrimoine d'un site industriel

Les Papeteries ont modelé le paysage urbain par leur présence architecturale forte, vues du parc existant ou des voies ferrées. Ce patrimoine présent mais inaccessible est une source d'inspiration prégnante pour créer l'image d'un site contemporain, attractif, mais qui ancre son histoire dans l'esprit des lieux. Nos propositions partent d'un travail d'inventaire des qualités du patrimoine existant et de l'adéquation de ces bâtiments avec les fonctions futures en termes de situation et de typologie architecturale.

Ce choix participera de l'identité du site, de sa monumentalité et de sa diversité architecturale.

NL

De heropening van de Papeterie de la Seine is een 'historische' gebeurtenis voor de stad Nanterre: het gaat om een groot-schalig project – een terrein van meer dan 17 ha in één stuk – dat zijn plaats heeft in het collectieve geheugen van de stad. Bovendien heeft het ook een bijzondere ligging, aan de oevers van de rivier. Het is ook heel goed verbonden en bereikbaar en vlakbij ligt een van de mooiste parken aan de oevers van de Seine, die de voorbije jaren zijn aangelegd. Dit is werkelijk een bijzondere plek.

De Seine is altijd aantrekkelijk geweest voor de industrie en was een logistieke link voor de ontwikkeling ervan. Later werd ze de voortrekker van het verminderen van de industrie in het gebied rond Parijs. Maar uiteindelijk kreeg ze op eigen kracht recht van bestaan, omwille van het landschap, de identiteit, de vele vrijetijdsmogelijkheden, de biodiversiteit. En precies dat potentieel, daar gaat het hier over. Het project is net zo bijzonder omdat het hier ligt en zich in een bijzonder geheugen inpast. De opening van deze enclave is de gelegenheid om hier een nieuw 'adres' te openen, een plek om de verschillende periodes uit de geschiedenis te laten samen komen.

Een geschiedenis van het werk in al zijn vormen

De Papeterie de la Seine stelde in de jaren 1950 zo'n 1500 mensen tewerk. Een site voor 'zware' industrie heeft vandaag geen economische legitimiteit meer, zo vlak bij de grote Europese zakenwijk. Dus wordt hier een site heringericht die deze arbeidsgeschiedenis niet uitwist, maar aanpast aan de noden van vandaag in allerlei dimensies: beslissingsfuncties op stadsniveau, centraal rond een ambitieuze tertiaire campus gericht op innovatie, lokalen voor gevarieerde schaalactiviteiten, helemaal gericht op het weefsel van productieve en/of creatieve kmo's, commerciële functies en tot slot ook logistiek, want de toegang tot rivier en spoor is een unieke opportuniteit, waarvan gebruik moet worden gemaakt.

Landschappelijke geschiedenis

Door zich hier te vestigen, op deze glooiing bij de Seine, met vrij uitzicht op de oevers en het eiland Fleurie, is ervoor gekozen een vervolg te schrijven in het verhaal waarvan het eerste hoofdstuk begint met het parc du Chemin de l'île, het jaagpad en de eerste hernieuwde kennismaking met de Seine. Dit

parkproject is een voorbeeldrealisatie dat inzet op de aantrekkelijkheid van de oevers en van de waterweg en de kwestie rond hernieuwbare energie een speerpunt maakt. Wat het project zo bijzonder maakt, is dat het kiest voor dit park, om er opnieuw bij aan te sluiten en om een visueel verlengstuk aan te bieden, zonder daarom het fort van de Papeterie weer tot leven te wekken.

De ontdekking van het erfgoed van een industriezone

De Papeteries hebben met hun sterke architecturale aanwezigheid, de uitzichten op het bestaande park of de spoorwegen het stedelijke landschap vormgegeven. Dit erfgoed is niet toegankelijk, maar wel een grote inspiratiebron om een moderne, aantrekkelijke site te creëren, met twee voeten stevig in de geschiedenis van de omgeving. Onze voorstellen willen de kwaliteiten van het bestaande erfgoed aanboren en deze gebouwen naadloos laten aansluiten op toekomstige functies op vlak van ligging en architecturale typologie.

Deze keuze zal mee de identiteit, de monumentaliteit en de architecturale diversiteit van de site bepalen.

